

Budgetforslag fra SF - genopret livet i bugten

Det berettes fra fiskere og biologer, at livet i Aarhus Bugten er truet af bl.a. iltsvind. Bundfisk som fladfisk er stort set væk, men findes igen så snart man kommer ud på Djurslands yderkyst. Der er derfor brug for, at vi aktivt hjælper livet tilbage til Bugten, som er særligt presset af flere forskellige menneskelige påvirkninger. Mange steder er bunden mudret efter årtiers udledninger af næringsstoffer og algevækst. Der er ofte iltsvind, og bunden lugter i store dele af bugten forfærdeligt, når man roder op i den. Kollapset i bugtens naturlige balance skyldes i høj grad fortsat udledninger af næringsstoffer fra landbrugets dyrkede marker. Og at vi har fjernet mange af levestederne ved muslingeskrab, råstofindvinding af sand, grus og sten, ligesom der udledes forskellige kemikalier og spildevand til bugten.

Men vi ved faktisk ikke til fulde, hvor slemt det står til, fordi Miljøstyrelsens målinger, der fx tages i forbindelse med Vandplanerne, ikke dækker tilstanden på lavere vand i bugten. Fiskebestandene er en god indikator for, om naturen er i balance, men dette måler staten ikke på i kystområderne. Viden om kystnære fisk kommer udelukkende fra et netværk af frivillige fritidsfiskere, som tidligere har brugt en masse tid på at registrere deres fangster hvert år. Nu er der stort set ingen bundlevende fisk tilbage i bugten. Der er behov for at igangsætte en undersøgelse af, hvorfor ex. voksne fladfisk ikke findes i bugten mere, fx i samarbejde med Aarhus Universitet og Havsamarbejdet i Østjylland.

Aarhus bugten har en række særlige udfordringer, men har også muligheder for hurtige forbedringer. Udfordringerne består i, at det samlede pres – de samlede skadevirkninger på bugten – kommer fra en lang række faktorer, herunder at vi har en storby og mange skibe, som også sætter aftryk på havets tilstand (udledning af miljøfremmede stoffer, undervandsstøj, invasive arter tilført med ballastvand mv. Mulighederne består i, at bugtens vand udskiftes ret hurtigt med renere kattegatvand, og derfor ligger der nogle særlige potentialer i aktiv genopretning, som vores nabokommuner ikke har i samme grad. Derfor bør vi benytte disse muligheder bedre til at realisere potentialet for aktiv genopretning af de tabte levesteder. Vi har mange banker, der er påvirket af årtiers indvinding af sand, grus og sten. Lad os få fagfolk til at se på, hvordan vi kan genskabe noget af livet i disse områder. Det skylder vi både biodiversiteten i havet og borgerne, der har glæde af havet.

Det aktuelle fokus på de store mængder miljøfarlige stoffer i havet, som DR har afdækket, gælder også for bugten. Også her har vi brug for et få et fagligt overblik over problemets omfang, og hvad vi kan gøre aktivt for at der udledes færre miljøfarlige stoffer til bugten. Det handler ikke kun om livet i vandet, men også om os menneskers sundhed, når vi spiser de ellers gode råvarer fra havet.

Vi skal således få udarbejdet et fagligt overblik og en helt lokal analyse over de lokale presfaktorer i Aarhus Bugten og på baggrund af denne at udvikle en genoprettelsesplan for

bugten i samarbejde med de relevante myndigheder, Havsamarbedet i Østjylland og organisationer.

Derfor foreslår SF Aarhus:

- At der udarbejdes en presfaktoranalyse i Aarhus Bugten med ekstern hjælp og fagekspertise. Der kan hentes inspiration i presfaktor-analysen for Lillebælt og Øresund.
- Genopretningsplan for bugten på baggrund af lokal presfaktoranalyse
- Midler sættes af i jordfonden, der – suppleret med fx ekstern finansiering – kan målrettes at få jorde ud af konventionel landbrugsproduktion. Staten har ikke prioriteret penge til udtagning af mere landbrugsjord i oplandet til Aarhus Bugten. Men der er oplagte landarealer, som bør tages ud af drift.
- Her og nu handling ved udsættelse af ålegræs og stenrev. Imens presfaktoranalysen, genopretningsplan og udtagningen af landbrugsjord gennemføres, er der brug for vi handler allerede nu på det vi ved der virker og som har en gavnlig effekt for havmiljøet. Derfor foreslår SF, at der afsættes driftsmidler til det kontinuerlige arbejde med udsætning af ålegræs og stenrev samt til koordinering af dette og presfaktoranalyse mm i Havsamarbejdet i Østjylland

Presfaktoranalysen i Lillebælt kan som nævnt fungere som inspiration. Analysen i Aarhus bør suppleres mere kvantitativ analyse, der viser betydningen af de forskellige presfaktorer set i forhold til de mål, vi gerne vil og er forpligtede på at opnå. Vi kan kun redde havet og Aarhus bugten, hvis vi ændrer den måde, vi bruger og påvirker havet på. Således skal initiativer prioriteres og finansieres ud fra deres effekt for havmiljøet. Ålegræs og stenrev er i den sammenhæng centrale tiltag som her og nu handling, men en reel genoprettelse kræver mere.

Finansiering:

Vi foreslår, at forslaget finansieres via anlægsaftalen vedtaget af byrådet samt evt. via råderummet.

Der kan desuden søges ekstern finansiering til både presfaktoranalysen og til at få omlagt jorde fra Aarhus Kommunes landområde fra konventionel landbrugsproduktion til natur, der hvor udvaskningen af næringsstoffer er højest til Aarhus Bugten. Dette vil dog forordre, at Aarhus Kommune finansierer min. 50%.

Forslaget er stillet af: Mette Bjerre, Thomas Medom, Anne Hammer og Liv Gro Jensen (ordfører).